

використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на територію України, – тобто, умова про територію також не є істотною для ліцензійного договору на використання сорту рослин.

Норма, що міститься в ч. 5 ст. 626 ЦК України, передбачає презумпцію платності договору: договір є відплатним, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає із суті договору. Проте, у господарських договорах, відповідно до норми ч. 3. ст. 180 ГК України, сторони зобов'язані погодити ціну договору.

УДК 347.77:631.526(477)

Константинова І. М.

*Український інститут експертизи сортів рослин,
вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна
e-mail: konsta0478@gmail.com

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (СОРТІВ РОСЛИН)

Інтелектуальна власність має особливе місце в системі законодавства. Інтелектуальна власність – це результат творчої діяльності людини: винаходи в усіх галузях людської діяльності, селекційні досягнення тощо.

Інтелектуальна власність – це творча діяльність, тобто цілеспрямована розумова робота людини, результатом якої є щось нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю, унікальністю, і відповідно така творча діяльність має бути належним чином захищена.

Відповідно до ст. 1 Закону України від 21 квітня 1993 року «Про охорону прав на сорти рослин» сорт рослин – окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів (рід, вид, різновидність) незалежно від того, чи задовольняє вона умови виникнення правової охорони.

Одним із пріоритетних завдань держави на сучасному етапі розвитку України є проблема вдосконалення кримінально-правового захисту права інтелектуальної власності. Виконання зазначеного завдання сприятиме підвищенню міжнародного авторитету та міжнародних зобов'язань України сфері інтелектуальної власності.

Злочинності у сфері інтелектуальної власності притаманний високий рівень латентності, що зумовлює потребу вдосконалення правового регулювання кримінально-правової охорони інтелектуальної власності.

Стаття 177 Кримінального кодексу України (далі – КК України) передбачає відповідальність за незаконне використання винаходу, ко-

рисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторської пропозиції, привласнення авторства на них, або інше умисне порушення права на ці об'єкти.

Обов'язковою ознакою основного складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 177, є завдання матеріальної шкоди у значному розмірі, що, відповідно до примітки до статті 176 КК, у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (у 2019 році – 19210 грн. 00 коп.).

Враховуючи, що у багатьох статтях розділу VI Особливої частини КК (Злочини проти власності) кримінальна відповідальність настає якщо вартість викраденого майна перевищує 0,2 неоподатковуваний мінімум доходів громадян (192,1 грн. 00 коп.), мінімальний кримінально-караний показник заподіяної матеріальної шкоди у ч. 1 ст. 177 КК потребує зменшення.

Крім того, КК України містить низку норм, якими встановлено відповідальність за злочини проти інших об'єктів інтелектуальної власності: ст. 176 (Порушення авторського права і суміжних прав), ст. 203-1 (Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва), ст. 229 (Незаконне використання знаків для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару).

Означені злочини проти інтелектуальної власності віднесені до різних розділів КК України, що вказує ніби про їх різний родовий об'єкт, з чим категорично не можна погодитись. Зазначене протиріччя має бути усунуте: всі злочини проти інтелектуальної власності мають бути розміщені в одному розділі Особливої частини КК України. ,

Усунення зазначеного протиріччя підвищить ефективність охорони прав інтелектуальної власності, відмежує злочини у сфері інтелектуальної власності від інших злочинів, дозволить правильно їх кваліфікувати та призначати покарання.

Ми не погоджуємося з висловленою у науковій літературі пропозицією щодо віднесення норм КК, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності до Розділу VI КК України «Злочини проти власності», оскільки на відміну від речей як предмета злочинів проти власності, предмет злочинів проти інтелектуальної власності завжди має нематеріальну форму, що ускладнюватиме встановлення ознак об'єктивної сторони таких злочинів: незаконності «заволодіння», «обернення» майна тощо.

Висновки. Вважаємо за доцільне розмістити усі злочини, пов'язані з посяганням на об'єкти інтелектуальної власності в одному розділі Особливої частини КК України. Пропонуємо зменшити мінімальний розмір матеріальної шкоди, з яким ст. 176 КК пов'язує настання кримінальної відповідальності.